

Gorzów Wlkp., 3 grudnia 2020 r.

WOJEWODA LUBUSKI

BF-VIII.431.10.2020.PFlu

Pan
Jerzy Fabiś
Burmistrz Kargowej

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U.2019.1464), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U.2020.224), w dniach od 1 września do 14 października 2020 r. w Urzędzie Miejskim w Kargowej (zwanym dalej Gminą) została przeprowadzona w trybie zwykłym planowana kontrola finansowa.

W okresie objętym kontrolą funkcję Kierownika jednostki pełnił Pan Jerzy Fabiś.

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Budżetu i Finansów Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. na podstawie udzielonych przez Wojewodę Lubuskiego Upoważnień:

- Arleta Pławska – Inspektor Wojewódzki w Oddziale Kontroli i Rozliczeń Finansowych – upoważnienie nr 106-2/2020 z dnia 25 sierpnia 2020 r.,
- Paweł Flügel – Inspektor Wojewódzki w Oddziale Kontroli i Rozliczeń Finansowych – upoważnienie nr 106-1/2020 z dnia 25 sierpnia 2020 r. – przewodniczący zespołu kontrolnego

PRZEDMIOT I ZAKRES KONTROLI:

Prawidłowość wykorzystania i rozliczania dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2019 r. w wybranych rozdziałach i paragrafach oraz realizacja dochodów budżetu państwa związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej.

Kontrolę przeprowadzono pod względem legalności, gospodarności i rzetelności¹.

W czasie kontroli wyjaśnień udzielali pracownicy Urzędu Miejskiego w Kargowej:

- Pani Maria Szewczyk – Skarbnik Gminy Kargowa,
- Pani Barbara Janczałek – stanowisko ds. księgowości podatkowej w Urzędzie Miejskim w Kargowej,
- Pani Sylwia Nozderko – Starszy referent ds. świadczeń rodzinnych w OPS.

Działalność jednostki w zakresie objętym kontrolą została oceniona pozytywnie z nieprawidłowością.

Oceny dokonano w oparciu o następujące ustalenia:

I. SPORZĄDZENIE PLANU FINANSOWEGO DLA ZADAŃ Z ZAKRESU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ

Na realizację zadań Gmina w 2019 r. otrzymała za pośrednictwem Wojewody Lubuskiego dotacje na zadania bieżące w łącznej wysokości 8 291 376,43 zł, tj.:

- w § 2010 - *Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminie (związkom gmin) ustawami, z budżetu państwa* w wysokości 3 288 512,43 zł,
- w § 2060 - *Dotacje celowe otrzymane z budżetu państwa na zadania bieżące z zakresu administracji rządowej zlecone gminom (związkom gmin, związkom powiatowo-gminnym), związane z realizacją świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowywaniu dzieci* w wysokości 5 002 864,00 zł.

Ustalono, że dotacje zostały wprowadzone do budżetu Gminy Uchwałą nr 0007.15.2019 Rady Miejskiej w Kargowej z dnia 14 stycznia 2019 r. w sprawie uchwały budżetowej Gminy Kargowa na 2019 r., na podstawie informacji otrzymanej z Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. – pismo BF-I.3110.62.2018.KHab z dnia 24 października 2018 r. Wszystkie zmiany planu dotacji dokonywane były na podstawie decyzji Wojewody Lubuskiego lub decyzji Ministra Finansów i wprowadzane do budżetu Gminy Zarządzeniami Burmistrza Kargowej. Plan finansowy po dokonanych zmianach został ustalony w wysokości 8 291 376,43 zł. Dotacje wydatkowano w kwocie 8 243 605,50 zł. Niewykorzystana dotacja wyniosła ogółem 47 770,93 zł, co stanowi 0,58% otrzymanej dotacji.

¹ art. 28 ust. 3 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U.2019.1464) .

Z dotacji rozliczono się w terminie, zgodnie z art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.2019.869). Nie stwierdzono przekroczenia planu dotacji na zadania zlecone.

Szczegółowe dane dotyczące planu, wykonania i terminów rozliczenia niewykorzystanej dotacji w poszczególnych rozdziałach przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 1. Dotacje celowe w § 2010 i § 2060

Kwoty w zł

Rozdział	Nazwa rozdziału	Plan po zmianach	Otrzymana dotacja po zmianach	Wykonanie dotacji	Niewykorzystana dotacja	
					Kwota	Data zwrotu
<i>a</i>	<i>b</i>	<i>c</i>	<i>d</i>	<i>e</i>	<i>f=d-e</i>	<i>g</i>
§ 2010						
01095	Pozostała działalność	381 826,24	381 826,24	381 826,24	0,00	x
75011	Urzędy wojewódzkie	92 556,00	92 556,00	88 052,00	4 504,00	28.01.2020
75212	Pozostałe wydatki obronne	1 000,00	1 000,00	468,40	531,60	26.11.2019
80153	Zapewnienie uczniom prawa do bezpłatnego dostępu do podręczników, materiałów edukacyjnych lub materiałów ćwiczeniowych	39 151,07	39 151,07	39 139,38	11,69	20.01.2020
85215	Dodatki mieszkaniowe	3 480,12	3 480,12	3 255,16	224,96	20.01.2020
85502	Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	2 539 042,00	2 539 042,00	2 497 081,52	41 960,48	20.01.2020
85503	Karta Dużej Rodziny	1 052,00	1 052,00	1 052,00	0,00	x
85504	Wspieranie rodziny	214 256,00	214 256,00	213 729,63	526,37	20.01.2020
85513	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	16 149,00	16 149,00	16 149,00	0,00	x
Razem dla § 2010		3 288 512,43	3 288 512,43	3 240 753,33	47 759,10	x
§ 2060						
85501	Świadczenie wychowawcze	5 002 864,00	5 002 864,00	5 002 852,17	11,83	20.01.2020
Dotacja Ogółem		8 291 376,43	8 291 376,43	8 243 605,50	47 770,93	x

II. WYKORZYSTANIE I ROZLICZENIE DOTACJI CELOWYCH

1. Dział 010 – Rolnictwo i łowiectwo, rozdział 01095 – Pozostała działalność

Skontrolowano wydatkowanie dotacji z tytułu zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz.U.2015.1340, Dz.U.2019.2188) zwaną dalej ustawą o z.p.a.

Przekazana przez LUW dotacja została wykorzystana w 100% tj. w wysokości 381 826,24 zł z czego:

- w § 4430 – Różne opłaty i składki – wydatkowano kwotę 374 339,45 zł tytułem zwrotu podatku akcyzowego, co stanowi 98,04% poniesionych kosztów zadania ogółem;
- na obsługę zadania w wysokości 7 486,79 zł, co stanowi 1,96% poniesionych kosztów zadania ogółem i nie przekracza ustawowego progu 2%.

W 2019 r. wydano łącznie 183 decyzje o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej na łączną kwotę 374 339,45 zł w tym:

- w pierwszym terminie do końca marca 2019 r. odpowiednio 104 decyzje na kwotę 222 387,61 zł;
- w drugim terminie do końca września 2019 r. odpowiednio 79 decyzji na kwotę 151 951,84 zł.

Realizacja zadań, wynikających z ustawy o z.p.a. została powierzona pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku ds. księgowości podatkowej w Urzędzie Miejskim w Kargowej Pani Barbarze Janczałek i zgodnie z przydzielonym zakresem obowiązków obejmowała *przygotowanie dokumentacji umożliwiającej wydanie decyzji w sprawie zwrotu części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego producentom rolnym, przygotowywanie zestawień do wypłaty, rozliczeń dotacji celowej oraz sprawozdań rzeczowo-finansowych z tego zakresu do LUW*. Pracownik realizujący te zadania posiadał również upoważnienie nr 0052.5.2018 Burmistrza Kargowej z dnia 1 sierpnia 2018 r. do potwierdzania zgodności z oryginałem kopii faktur stanowiących dowód zakupu oleju napędowego dołączonych do wniosku o zwrot części podatku akcyzowego i umieszczania adnotacji na fakturach „*przyjęto w dniu ... do zwrotu części podatku akcyzowego*”.

Szczegółowej kontroli poddano wykorzystanie dotacji w odniesieniu do następujących paragrafów:

➤ § 4430 – Różne opłaty i składki

Zgodnie z przyjętą metodologią kontroli, szczegółowym badaniem objęto 6 producentów rolnych wybranych losowo spośród wszystkich producentów, którym dokonano zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej w pierwszym terminie. Ponieważ 3 producentów rolnych wybranych do próby otrzymało również zwrot podatku w drugim terminie, łącznie badaniem objęto 9 wniosków

o zwrot podatku na kwotę 76 700,56 zł co stanowi 20,49% wydatków poniesionych ogółem, na podstawie których wydano odpowiednio:

- 6 decyzji w pierwszym terminie tj. do końca kwietnia 2019 r. na kwotę 68 693,61 zł co stanowi 30,89% z kwoty podatku akcyzowego zwróconego producentom rolnym w tym terminie,
- 3 decyzje w drugim terminie tj. do końca października 2019 r. na kwotę 8 006,95 zł co stanowi 5,27% z kwoty podatku akcyzowego zwróconego producentom rolnym w tym terminie.

W trakcie kontroli próby ustalono, że:

- wnioski zostały złożone przez producentów rolnych, o których mowa w art. 3 ustawy o z.p.a.,
- przyjęte wnioski były złożone na formularzu zgodnym ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 grudnia 2018 r. w sprawie wzoru wniosku o zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz.U.2018.2466) i zawierały wszystkie elementy określone w art. 6 ust. 2 ustawy o z.p.a.,
- wszystkie skontrolowane wnioski zawierały datę wpływu oraz numer ewidencyjny z rejestru pism przychodzących jednostki,
- wyliczenie kwot limitu zwrotu podatku było dokonywane na podstawie danych zawartych w ewidencji podatkowej prowadzonej przez Gminę na potrzeby ustalania podatku rolnego tj. w oparciu o wyliczoną na potrzeby tego podatku powierzchnię użytków rolnych będących w posiadaniu lub współposiadaniu producenta rolnego według stanu na dzień 01.02.2019 r. Kontrolujący zwracają uwagę, że limit ten Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy o z.p.a. powinien być ustalany w oparciu o powierzchnię użytków rolnych, będących w posiadaniu lub współposiadaniu producenta rolnego, określoną w ewidencji gruntów i budynków, według stanu na dzień 1 lutego danego roku, a nie jak to wynika z przedłożonej dokumentacji na podstawie ewidencji służącej do ustalania wymiaru podatku rolnego. W otrzymanym wyjaśnieniu od Pani Barbary Janczałek czytamy: *„Podczas składania wniosków o zwrot podatku akcyzowego przez producentów rolnych weryfikuję powierzchnię użytków deklarowaną przez producentów rolnych w oparciu o program – „Podatki - osoby fizyczne U.I. Info-System” oraz „Podatki - osoby prawne U.I. Info-System”, które posiadają zakładkę „Zwrot podatku akcyzowego”. Z ww. zakładki wynika stan użytków rolnych na dzień 01.02 danego roku. Do każdego wniosku załączam Kartę jednostki opodatkowania, wydrukowaną z programu podatkowego. W związku z tym,*

że nie mamy możliwości przeanalizowania wpisów historycznych zawartych w ewidencji gruntów i budynków (podgląd stanu użytków rolnych jest na dzień dzisiejszy), dlatego korzystamy z programu wymiarowego podatków. Ww. program oraz rejestry wymiarowe w nim zawarte, aktualizowane są ręcznie i na bieżąco przez pracownika d/s wymiaru podatków Wioletę Łukomską na podstawie zawiadomień przesyłanych przez Starostwo (Ewidencja gruntów i budynków), KOWR, Lasy Państwowe oraz przesłanych przez notariuszy aktów notarialnych i prawomocnych postanowień sądowych. Dlatego stoimy na stanowisku, że dane zawarte w programach podatkowych są bardziej aktualne, niż zapisy ewidencji gruntów i budynków, gdzie zmian dokonuje się z pewnym opóźnieniem. (...) Wszelkie wątpliwości wyjaśniamy i weryfikujemy na bieżąco w trakcie składania wniosków przez producentów rolnych.” Kontrolujący przyjmują powyższe wyjaśnienia i dzielają zdanie wyrażone w uzasadnieniu stanowiska. Należy wskazać, że pracownik odpowiedzialny za weryfikację użytków rolnych pomimo, że na etapie weryfikacji wniosku nie porównuje danych w nim zawartych z danymi wynikającymi z ewidencji gruntów i budynków to należy zważyć, że weryfikacja ta jest prowadzona według stanu na 1 lutego na podstawie danych z ewidencji podatku rolnego. Zgodnie z art. 1 i art. 4 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz.U.2017.1892 od 8 lipca 2019 r. Dz.U.2019.1256) *Opodatkowaniu podatkiem rolnym podlegają grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, z wyjątkiem gruntów zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej innej niż działalność rolnicza. Podstawę opodatkowania podatkiem rolnym stanowi dla gruntów gospodarstw rolnych - liczba hektarów przeliczeniowych ustalana na podstawie powierzchni, rodzajów i klas użytków rolnych wynikających z ewidencji gruntów i budynków oraz zaliczenia do okręgu podatkowego. Z zapisów ustawy jednoznacznie wynika, że dla celów podatkowych ewidencja podatku rolnego musi być prowadzona w oparciu o dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków. Ewidencja podatkowa (jak to wynika z treści wyjaśnienia) jest aktualizowana na bieżąco zgodnie z otrzymywanymi dokumentami i informacjami od zewnętrznych instytucji w tym Powiatu przez pracownika ds. wymiaru podatków. Ponadto kontrolujący dla przyjętej próby dokonali weryfikacji danych zawartych w ewidencji podatkowej według stanu na dzień 01 luty 2019 r. z danymi zawartymi w ewidencji gruntów i budynków odpowiednio na dzień sporządzenia wydruków tj. na dzień 22 września 2020 r. i potwierdzili, że powierzchnia użytków rolnych przyjętych do wyliczenia kwoty zwrotu podatku na podstawie ewidencji podatkowej jest zgodna z powierzchnią użytków rolnych uwzględnionych w ewidencji*

gruntów i budynków. Kontrolujący w oparciu o zebrany materiał dowodowy potwierdzili, że Gmina, dokłada należytej staranności przy wyliczaniu kwoty zwrotu podatku dla producentów rolnych i wykorzystuje w tym celu dane zawarte w ewidencji podatku rolnego według stanu na dzień 1 lutego co oznacza, że pośrednio opiera się na danych z ewidencji gruntów i budynków na którą wskazuje ustawodawca i tym samym odstępują od formułowania zaleceń w tym zakresie,

- poprawność wyliczenia kwoty limitu zwrotu podatku w przypadku posiadaczy bydła dokonano na podstawie informacji zawartych w dokumencie wydanym przez kierownika biura powiatowego ARiMR, który to dokument zgodnie z art. 6 ust. 3 pkt 2 ustawy o z.p.a. zawierał informację o liczbie dużych jednostek przeliczeniowych i wyliczonym średnim wskaźniku DJP dla bydła będącego w posiadaniu producenta rolnego w 2018 r.,
- wnioski o zwrot podatku zostały złożone zgodnie z terminami określonymi w art. 6 ust. 1 ustawy o z.p.a.,
- załączone do wniosków oryginały faktur VAT potwierdzających zakup oleju napędowego zawierały adnotację dokonaną przez upoważnionego pracownika gminy „*przyjęto w dniu ... do zwrotu części podatku akcyzowego*” zgodnie z art. 6 ust. 4 ustawy o z.p.a.,
- faktury stanowiące załączniki do wniosków zawierały elementy wymienione w art. 106e ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług i zostały wystawione w okresie sześciu miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku,
- wszystkie skontrolowane decyzje dot. zwrotu podatku akcyzowego zostały wydane w terminie 30 dni od daty wpływu wniosku tj. zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o z.p.a.,
- zwrotu podatku dokonano na podstawie decyzji wydanych przez Burmistrza Kargowej, zgodnie z art. 5. ustawy o z.p.a.,
- skontrolowane decyzje zostały podpisane z upoważnienia Burmistrza Kargowej przez jego zastępcę Panią Martę Paron na podstawie udzielonego przez Burmistrza Kargowej upoważnienia nr 0052.5.2015 z dnia 8 stycznia 2015 r . Wszystkie te decyzje zawierały elementy określone w art. 107 § 1 KPA w tym uzasadnienie faktyczne wydania decyzji,
- wypłaty zwrotu podatku dokonywano zgodnie z terminem wskazanym w art. 7 ust. 1 ustawy o z.p.a. przelewem na rachunek bankowy wskazany we wniosku o zwrot podatku akcyzowego,
- zwrot podatku akcyzowego producentom rolnym został ujęty w księgach rachunkowych w § 4430 tj. zgodnie z obowiązującą klasyfikacją budżetową i prawidłowo ujęty w sprawozdaniu Rb-50W za IV kw. 2019 r.

➤ Obsługa zadania

W ramach przyznanej dotacji na obsługę zadania Gmina poniosła wydatki w wysokości 7 486,79 zł w tym:

- w § 4010 – kwotę 6 000,00 zł wydatkowano na wynagrodzenie osobowe pracownika prowadzącego sprawy związane ze zwrotem podatku akcyzowego w ramach swoich obowiązków (przebieganie części wynagrodzenia pracownika obsługującego zadanie poniesione przez Gminę),
- w § 4110 – kwotę 1 026,00 zł wydatkowano na ubezpieczenie społeczne naliczone z tytułu wynagrodzenia dla pracownika prowadzącego sprawy związane ze zwrotem podatku akcyzowego (przebieganie części kosztów poniesionych przez Gminę związanych z wynagrodzeniem pracownika obsługującego zadanie),
- w § 4120 – kwotę 85,75 zł wydatkowano na składkę z tytułu Funduszu Pracy w ramach powyższego wynagrodzenia (przebieganie części kosztów poniesionych przez Gminę związanych z wynagrodzeniem pracownika obsługującego zadanie),
- w § 4210 – kwotę 262,04 zł wydatkowano na zakup materiałów biurowych na potrzeby obsługi zadania (przebieganie części wydatków poniesionych przez Gminę),
- w § 4300 w wysokości 113,00 zł wydatkowano na usługi pocztowe i usługi kopiowania (przebieganie części wydatków poniesionych przez Gminę).

Zgodnie z przyjętą metodologią kontrolą objęto 100% wydatków na obsługę zadania. Wydatki poniesione zostały celowo i oszczędnie tj. w granicach kwot wynikających z art. 8 ust. 5 ustawy o z.p.a. i prawidłowo ujęte w księgach rachunkowych zgodnie z klasyfikacją budżetową i w tej samej wysokości wykazane w sprawozdaniu Rb-50W za IV kwartał 2019 r.

2. Dział 750 – Administracja publiczna, rozdział 75011 – Urzędy wojewódzkie

Szczegółowej kontroli poddano wykorzystanie dotacji w odniesieniu do następujących paragrafów:

➤ § 4210 – Zakup materiałów i wyposażenia

Zgodnie z ewidencją księgową², wydatki w roku 2019 w rozdziale 75011, § 4210 wyniosły 2 382,00 zł. W ewidencji ujęto 2 pozycje księgowe, które dotyczyły przebiegania kosztów zadań zleconych za III i IV kwartał 2019 r.:

² Obroty na klasyfikacjach wydatków, stany klasyfikacji wydatków

- polecenie księgowania nr 4319 na kwotę 1 000,00 zł, na którym ujęto 19 pozycji obejmujących koszty zakupu materiałów biurowych dokonanych w styczniu oraz w lutym 2019 r.,
- polecenie księgowania nr 5887 na kwotę 1 382,00 zł, na którym ujęto 30 pozycji obejmujących koszty zakupu materiałów biurowych dokonanych w miesiącach maj-listopad 2019 r.

Szczegółową kontrolę wydatków przeprowadzono na próbie, do której celowo włączono 5 faktur³ załączonych do poleceń księgowania. Łączna wartość faktur wyniosła 5 236,06 zł⁴. Faktury opłacone zostały częściowo z budżetu państwa i częściowo z budżetu gminy. Wśród zakupionych materiałów biurowych były m.in.: karta mikroprocesorowa, papier ksero, pióra kulkowe, tonery i tusze do drukarek, ołówki, długopisy, skoroszyty, nożyczki, zakreślacze, spinacze, zszywki biurowe, kleje, koperty, karteczki samoprzylepne, taśmy klejące, klipsy biurowe, segregatory, teczki z gumką, zakładki indeksujące, przekładki, koszulki, termometr pokojowy. Zakupione materiały biurowe zostały przeznaczone na potrzeby pracowników UM, w tym m.in. urzędu stanu cywilnego.

➤ § 4300 – Zakup usług pozostałych

Zgodnie z ewidencją księgową⁵, wydatki w roku 2019 w rozdziale 75011, § 4300 wyniosły 7 507,00 zł. W ewidencji ujęto 5 pozycje księgowe, które dotyczyły:

- w 3 przypadkach przeksięgowania kosztów zadań zleconych za II, III i IV kwartał 2019 r.:
 - polecenie księgowania nr 4319 na kwotę 610,00 zł, na którym ujęto 2 pozycje obejmujące serwis oprogramowania (1 rata – koszt do kwoty dostępnych środków oraz 3 rata),
 - polecenie księgowania nr 5887 na kwotę 1 185,00 zł, na którym ujęto 3 pozycje obejmujące serwis oprogramowania (1 rata – koszt do kwoty dostępnych środków oraz 4 rata), usługi pocztowe,
 - polecenie księgowania nr 2804 na kwotę 143,12 zł, na którym ujęto 1 pozycję obejmującą serwis oprogramowania (1 rata – koszt do kwoty dostępnych środków).
- w 1 przypadku - kosztów faktury za serwis oprogramowania (2 rata) na kwotę 568,88 zł,
- w 1 przypadku - kosztów faktury za oprawę akt USC na kwotę 5 000,00 zł.

³ Z obu poleceń księgowania wybrano transakcje najwyższe budżetowo.

⁴ PK nr 4319 (1 508,83 zł + 1 251,30 zł + 767,32 zł) + PK nr 5887 (620,77 zł + 1 087,84 zł).

⁵ Obroty na klasyfikacjach wydatków, stany klasyfikacji wydatków.

Szczegółową kontrolę wydatków przeprowadzono na próbie, do której celowo włączono 5 faktur⁶ opłaconych w 100% z budżetu państwa o łącznej wartości 7 275,52 zł⁷, co stanowi 96,92% wydatków zaksięgowanych w § 4300. Skontrolowane wydatki zostały poniesione na zakup następujących usług:

- oprawa akt (ksiąg) urzędu stanu cywilnego – 1 faktura na kwotę 5 000,00 zł,
- serwis oprogramowania PB_EWID (Ewidencja ludności) – 4 faktury wystawiane w okresach kwartalnych na kwotę 568,88 zł każda, zgodnie z zawartą umową na asystę techniczną⁸. Łączna wartość usługi w skali roku wyniosła 2 275,52 zł.

➤ Ustalenia wspólne dla § 4210 i § 4300

W trakcie czynności kontrolnych ustalono, że zamówienia na zakupy zostały dokonane w trybie §5 lub §6 regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej poniżej kwoty 30 000,00 euro⁹. Faktury wystawione za zrealizowane zakupy, zostały opisane, zadekretowane, sprawdzone pod względem merytorycznym i formalno-rachunkowych a także zatwierdzone do wypłaty przez Główną Księgową/Skarbnika oraz Burmistrza. Płatności dokonano w terminach wymagalnych na rachunki bankowe wskazane na fakturach. Wydatki zostały ujęte w ewidencji księgowej zgodnie z klasyfikacją budżetową i pozostają w zgodzie z danymi wykazanymi w sprawozdaniu budżetowym Rb-50W.

Kontrolujący pozytywnie oceniają działalność kontrolowanej jednostki w zakresie wydatkowania dotacji otrzymanej z budżetu państwa. Decyzje administracyjne, faktury, wyciągi bankowe i pozostałe dokumenty potwierdzające prawidłowość wydatkowania środków znajdują się w aktach kontroli i w EZD (Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją) pod tym samym nr sprawy.

III. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETU PAŃSTWA

Wartość planowanych dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, do zrealizowania przez Gminę w 2019 r. została ustalona na kwotę 41 117,00 zł.

Na podstawie informacji zawartych w sprawozdaniu Rb-27ZZ za IV kw. 2019 r. wysokość dochodów wykonanych w 2019 r. wyniosła 63 437,04 zł, co stanowi 154,28% dochodów

⁶ Z obu poleceń księgowania wybrano transakcje najwyższe budżetowo.

⁷ 5 000,00 zł + (568,88 zł x 4).

⁸ Umowa nr IT.272.2.2019 z dnia 02.01.2019 r.

⁹ Regulamin stanowi załącznik do zarządzenia nr 120.15.2014 Burmistrza Kargowej z dnia 20 sierpnia 2014 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu udzielania zamówień publicznych o wartości szacunkowej nieprzekraczającej równowartości kwoty 30 000,00 euro.

planowych. Dane dotyczące wykonania i wysokości odprowadzonych dochodów na rachunek LUW w poszczególnych rozdziałach i paragrafach przedstawia tabela nr 2.:

Tabela nr 2. Dochody odprowadzone do budżetu państwa w 2019 r.

Kwoty w zł

Rozdział	Paragraf	Plan dochodów	Dochody wykonane	Dochody należne dla budżetu państwa	Dochody przekazane dla budżetu państwa
75011	0690	117,00	186,00	176,70	176,70 ^{*1)}
85502	0920	0,00	48 304,16	48 304,16	48 304,16 ^{*2)}
	0970	0,00	856,13	428,06	428,07 ^{*3)}
	0980	41 000,00	14 053,56	8 432,14	8 432,17 ^{*4)}
85503	0690	0,00	37,19	35,33	35,33
RAZEM		41 117,00	63 437,04	57 376,39	57 376,43

*1) Z przekazanych dochodów kwota 29,45 zł została wpłacona w dniu 15 stycznia 2020 r. – zgodnie z informacją zawartą w wyjaśnieniach do sprawozdania Rb-27ZZ.

*2) Z przekazanych dochodów kwota 0,01 zł została wpłacona w dniu 30 stycznia 2020 r. – informacja zawarta w wyjaśnieniach do sprawozdania Rb-27ZZ.

*3) Różnica pomiędzy dochodami należnymi, a przekazanymi do budżetu państwa na kwotę 0,01 zł wynika z zaokrągleń sum cząstkowych księgowanych w trakcie roku.

*4) Różnica pomiędzy dochodami należnymi, a przekazanymi do budżetu państwa na kwotę 0,03 zł wynika z zaokrągleń sum cząstkowych księgowanych w trakcie roku.

Zgodnie z przyjętą metodologią szczegółowej kontroli poddano dochody wykonane w rozdziale 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego:

- w § 0920 – odsetki z tytułu wypłaconych świadczeń z FA,
- w § 0980 – wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

oraz 100% dochodów wykonanych przez gminę w rozdziale 85502 pod kątem terminowości odprowadzania na rachunek budżetu państwa oraz dokonywania należnych potrąceń.

1. Prawidłowość ustalania i pobierania należności budżetu państwa

1.1. Informacje ogólne

Zgodnie z Ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U.2018.554, od dn. 10.04.2019 r. Dz.U.2019.670) zwanej dalej ustawą o p.o.u.d.a. przyznawanie i wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej, finansowanym w formie dotacji celowej z budżetu państwa. Zadanie realizowane było przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Kargowej (w skrócie OPS), który jest gminną jednostką organizacyjną Gminy Kargowa i wykonuje m.in. zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej. OPS działa w oparciu o nadany statut Uchwałą Rady Miejskiej

w Kargowie¹⁰. Burmistrz Kargowej w przedmiotowym zakresie upoważnił Panią Annę Wierzbicką Kierownika OPS do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania oraz wydawania decyzji w tych sprawach oraz do prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do wydawania decyzji w tych sprawach¹¹.

W okresie kontrolowanym w jednostce obowiązywał *Zakładowy plan kont Ośrodka Pomocy Społecznej w Kargowej* wprowadzony do stosowania Zarządzeniem nr 6/07 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Kargowej z dnia 1 kwietnia 2007 r. Zgodnie z tym planem należności z tytułu dochodów budżetowych powinny być prowadzone zgodnie z klasyfikacją budżetową na koncie 221. Obsługę finansową, rachunkowość i sprawozdawczość OPS w okresie objętym kontrolą prowadził Urząd Miejski w Kargowej¹².

W toku przeprowadzonych czynności kontrolnych ustalono, że:

- przypis wypłaconych świadczeń z FA (należności) dokonywany był w części przypadającej dla gminy na koncie 221-1 z uwzględnieniem podziałek klasyfikacji budżetowej, natomiast przypis należności w części przypadającej dla budżetu państwa odpowiednio na koncie 240-3, zbiorczo jedną kwotą na koniec każdego miesiąca na podstawie informacji przekazywanej przez pracownika merytorycznego tj. poleceniem księgowania. Kwoty przypisów ustalane były na podstawie ewidencji szczegółowej prowadzonej przez pracownika merytorycznego OPS w programie do obsługi świadczeń z FA – Sygnity S.A.,
- wyegzekwowane przez komornika należności w rozdziale 85502 wpłacane były na rachunek bankowy OPS i ujmowane w ewidencji księgowej na koncie 139-1. Pracownik merytoryczny OPS, na podstawie otrzymanych wyciągów bankowych, wprowadzał wyegzekwowane kwoty do programu Sygnity S.A. i dokonywał odpowiedniego podziału kwot na należność główną i odsetki. Następnie przekazywał informację w tym zakresie do księgowości (ręczne rozpisanie kwot wyciągu bankowym). Na tej podstawie pracownik księgowości dokonywał zapisów w ewidencji księgowej z uwzględnieniem dochodów w części należnej dla budżetu państwa i Gminy. Wpływy dochodów należne gminie księgowane były na koncie 221-1 - klasyfikacja 855502 § 0980-1 (40% kwoty należności

¹⁰ Uchwała Nr 0007.224.2013 Rady Miejskiej w Kargowej z dnia 18 lutego 2013 r. w sprawie uchwalenia statutu OPS w Kargowej.

¹¹ Upoważnienie Nr 0052.8.2011 Burmistrza Kargowej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie upoważnienia kierownika Ośrodka pomocy Społecznej w Kargowej.

¹² Uchwała Nr 0007.291.2018 Rady Miejskiej w Kargowej z dnia 15 października 2018 r. w sprawie wspólnej obsługi jednostek budżetowych gminy Kargowa.

głównej dla FA) oraz należne do budżetu państwa na koncie 240-3 odpowiednio z uwzględnieniem klasyfikacji 85502 § 0920 (odsetki) i 85502 § 0980-2 (60% kwoty należności głównej z FA).

Kontrolujący potwierdzili, że prowadzony przez Gminę sposób ewidencjonowania w księgach rachunkowych należności i dochodów budżetowych umożliwił sporządzenie sprawozdawczości budżetowej tj. według podziałek klasyfikacji budżetowej oraz budżetów, których należności i dochody dotyczą. Jednak sam sposób ujmowania należności i dochodów w księgach rachunkowych jest niezgodny z obowiązującymi przepisami w tym zakresie, w tym wynikających z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U.2017.1911). W wyjaśnieniu podpisanym przez Panią Marię Szewczyk Skarbnika Gminy czytamy: *„Do końca 2018 r. OPS prowadził ewidencję księgową we własnym zakresie. W związku z rezygnacją z pracy głównego księgowego, została podjęta decyzja o przejęciu obsługi finansowo-księgowej przez Urząd Miejski (Uchwała Nr 0007.291.2018 Rady Miejskiej z 15 października 2018 r.). Rozpoczynając ewidencję w Urzędzie Miejskim w roku 2019 zachowano dotychczasowy sposób ewidencji. Analizując konta rozrachunkowe, po zakończeniu roku i przy sporządzaniu bilansu zauważyłam nieprawidłowość w ujmowaniu przypisów i wpłat funduszu alimentacyjnego. Jednym księgowaniem PK z datą 31.12.2019 zostały skorygowane obroty roku 2019. W roku 2020 zostały skorygowane zapisy do dnia stwierdzenia nieprawidłowości i dalsza ewidencja jest już prowadzona właściwie tj. przypis całej kwoty należnej na koncie 221 i wpłaty na stronie Ma konta 221.”*

Zespół kontrolny przyjmuje wyjaśnienia w przedmiotowym zakresie. Jednocześnie wskazuje, że zgodnie z zał. nr 3 do ww. Rozporządzenia do ewidencji należności budżetowych służy konto 221. W opisie konta wskazano, że ewidencja szczegółowa do konta 221 powinna być prowadzona według dłużników, podziałek klasyfikacji budżetowej oraz budżetów, których należności dotyczą. Ewidencja szczegółowa według podziałek klasyfikacji budżetowej może być też stosowana alternatywnie na kontach korespondencyjnych z kontem należności z tytułu dochodów budżetowych. Również w opisie do konta 130 wskazano, że wymagane jest prowadzenie ewidencji analitycznej. Obowiązek ten wynika z konieczności wyodrębnienia dochodów i wydatków budżetowych jednostki oraz prowadzenia ewidencji w taki sposób, by możliwe było prawidłowe sporządzenie sprawozdawczości budżetowej. Z uwagi na powyższe

zasadnym jest wprowadzenie stosownych zmian w sposobie ewidencjonowania należności i dochodów budżetowych. Kontrolujący zwracają również na potrzebę uaktualnienia Zakładowego planu kont dla OPS w części opisowej do załącznika Nr 1 do Zakładowego planu kont zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu i z uwzględnieniem rozliczeń (należności i dochodów) z FA.

1.2 Prawidłowość ustalania i pobierania należności budżetu państwa

Zgodnie z przyjętą metodologią kontroli poddano prawidłowość naliczania należności oraz pobierania i rozliczania dochodów budżetu państwa. Kontroli dokonano na próbie obejmującej 10 dłużników alimentacyjnych, od których w 2019 r. odnotowano wpłaty w następujących paragrafach:

- §0920 – *Pozostałe odsetki* – w łącznej wysokości 18 170,28 zł, co stanowi 37,62% dochodów wykonanych w tym paragrafie,
- §0980 – *Wpływy z tytułu zwrotów wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego* – w łącznej wysokości 8 623,24 zł, co stanowi 61,36% dochodów wykonanych w tym paragrafie.

Ponadto ustalono, że:

- stan zadłużenia dla wszystkich dłużników alimentacyjnych z tytułu należności głównej z FA w badanym okresie wzrósł o kwotę 187 146,44 zł tj. o 10,96% i na koniec roku 2019 wyniósł 1 895 061,59 zł, natomiast zadłużenie w przypadku % od zobowiązań z tytułu należności głównej z FA wzrosło o 221 877,04 zł tj. o 24,16% i na koniec 2019 r. wyniosło 1 140 428,53 zł,
- stan zadłużenia dla dłużników alimentacyjnych włączonych do próby z tytułu należności głównej z FA w badanym okresie wzrósł o kwotę 28 826,76 zł tj. o 11,69% i na koniec roku 2019 wyniósł 275 456,56 zł, natomiast zadłużenie w przypadku % od zobowiązań z tytułu należności głównej z FA wzrosło o 19 942,12 zł tj. o 20,81% i na koniec 2019 r. wyniosło 115 756,94 zł.

Szczegółowy wykaz skontrolowanych dłużników alimentacyjnych wraz z analizą stanu zadłużenia, wpłat i kwot pozostałych do spłaty znajduje się w aktach kontroli.

Ustalenia szczegółowe dokonane na podstawie badanej próby

- dłużnicy alimentacyjni w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z FA otrzymywali stosowane zawiadomienie, w którym ponadto byli informowani o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń z FA na rzecz osób uprawnionych oraz o wysokości aktualnych zobowiązań jakie posiada dłużnik

alimentacyjny wobec gminy wierzyciela co jest zgodne z art.27 ust.7 pkt 1 i 3 ustawy o p.o.u.d.a.,

- w przypadku przyznania świadczenia z FA w sytuacji gdy gmina wierzyciela nie była zarazem gminą dłużnika, OPS zwracał się z prośbą do gminy dłużnika o podjęcie stosownych działań egzekucyjnych wobec dłużnika alimentacyjnego oraz poinformowaniu o podjętych działaniach i ich skutkach (art.3 ust. 5 ustawy o p.o.u.d.a.),
- analityczny rejestr dłużników posiadających zadłużenie z tytułu funduszu alimentacyjnego, odsetek od funduszu alimentacyjnego oraz zaliczki alimentacyjnej prowadzony był przez pracownika merytorycznego OPS w programie Sygnity S.A.,
- przypisy należności w programie Sygnity S.A dokonywane były w prawidłowej wysokości określonej w drodze wydanej decyzji przez Burmistrza Kargowej¹³,
- dla każdego dłużnika prowadzona była w programie Sygnity S.A. imienna ewidencja wpłat, w której w szczególności wskazywano: daty wpłat należności, wysokości wpłat z tytułu FA z podziałem na gminę dłużnika i wierzyciela oraz odsetki,
- kwoty wyegzekwowanych należności zapisane i rozliczane były w programie Sygnity S.A. z datą zdarzenia, tj. z datą wskazaną przez komornika w treści wyciągu bankowego,
- zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o p.o.u.d.a. z wpłat uzyskanych od komornika w pierwszej kolejności zaspokajane były należności z tytułu FA (na dziesięciu dłużników tylko jeden posiadał zadłużenie z ZA, pozostali dłużnicy zgodnie ze złożonymi oświadczeniami pracownika OPS nie byli i nie są dłużnikami z ZA),
- wpłacone należności z tytułu FA, OPS w pierwszej kolejności zaliczał na poczet naliczonych odsetek za opóźnienie w spłacie – zgodnie z art. 1026 §2 Ustawy z dnia 17 listopada 1964 Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2018.1360, od dn. 05.08.2019 r. Dz.U.2019.1460),
- uzyskane wpłaty od komornika w części przypisanej na należność główną były prawidłowo rozliczane na karcie dłużnika tj. 60% wpłaconej kwoty było rozliczane po stronie dochodów dla budżet państwa, a 40% z tej kwoty dla gminy wierzyciela,
- kwoty wpłat ujęte w programie Sygnity S.A. dla poszczególnych dłużników były rozliczane w tej samej wysokości co kwoty wpłat wniesione przez komornika, a wynikające z wyciągów bankowych za wyjątkiem jednej wpłaty w wysokości 183,75 zł i rozliczonej w programie Sygnity S.A. w kwocie 172,65. W wyjaśnieniu otrzymanym od Pani Sylwii Nozderko – Starszego referenta ds. świadczeń rodzinnych w OPS czytamy:

¹³ Decyzje zostały podpisane z Upoważnienia Nr 0052.8.2011 Burmistrza Kargowej z dnia 10 stycznia 2011 r. przez panią Annę Wierzbińską Kierownika OPS w Kargowej.

„Ośrodek Pomocy Społecznej w Kargowej wyjaśnia, iż w Przypadku Pana XXXX w związku z wpłatą z dnia 28.06.2019 w kwocie 183,75 zł doszło do omyłki pisarskiej. W systemie dziedzinowym w miejscu słaty zadłużenia należności głównej zamiast kwoty 172,65 zł (po odjęciu odsetek 183,75 - 11,10 zł) wpisano omyłkowo kwotę 161,55 zł. Błąd dotyczy tylko systemu Sygnity. Księgowa otrzymała od nas prawidłowe rozliczenie wpłaty (Odsetki-11,10 zł. Należność Główna - 172,65 zł) i prawidłowo przekazała odpowiednie kwoty do Gminy i Budżetu Państwa.”

Kontrolujący przyjęli powyższe wyjaśnienie i potwierdzili, że na wyciągu bankowym WB 94.1/123/245 wpłata od komornika została prawidłowo rozpisana jak również w prawidłowej wysokości przekazana jako dochód na rachunek budżetów (pozycje Księgi Głównej dla konta 139-1: 4353, 4354, 4355) tj. w wysokości 183,75 zł. W związku z tym, że omyłka nie miała wpływu na prawidłowość przekazanych dochodów na rachunek budżetu państwa i miała charakter jednostkowy kontrolujący odstępują od formułowania zaleceń w tym zakresie,

- kwoty wpłat od poszczególnych dłużników rozpisane w programie Sygnity S.A. były zgodne z kwotami ujętymi w ewidencji księgowej dla konta 139-1 w korespondencji z kontami 221-1, 240-3 po za wpłatą opisaną jak powyżej,
- dla dwóch dłużników spośród 10 przyjętych do próby Gmina była jednocześnie gminą wierzyciela i gminą dłużnika. W jednym przypadku z uwagi na brak przesłanek opisanych w art. 5 ustawy o p.o.u.d.a. OPS nie musiał podejmować stosowanych działań ponieważ dłużnik alimentacyjny nie uchylał się o wnoszenia wpłat do komornika, a wyegzekwowane wpłaty w ujęciu rocznym zmniejszyły stan zadłużenia dłużnika o kwotę 5 947,63 zł. W drugim przypadku pomimo, że w roku 2019 nie ściągnięto od dłużnika żadnej należności, a dłużnik ten uniemożliwił przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego OPS w kontrolowanym okresie nie wszczął postępowania w celu uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych na podstawie art. 5 ust. 3 i 3a ustawy o p.o.u.d.a. i wydania decyzji w tej sprawie. W ocenie kontrolujących opieszałość OPS tj. brak wydania stosownej decyzji spowodował, że kolejne działania wynikające z zapisów art. 5 ust. 3b ustawy o p.o.u.d.a. mające na celu przymuszenie dłużnika do należytego spełniania swoich obowiązków w zakresie zaspokajania należności alimentacyjnych nie mogły być podejmowane. W dniu 5 października 2020 r. tj. w trakcie trwania kontroli kontrolujący zwrócili się do jednostki z prośbą o zajęcie stanowiska w tej sprawie. W otrzymanym wyjaśnieniu podpisanym przez Panią Sylwię Nozderko – Starszego referenta ds. świadczeń rodzinnych w OPS czytamy: *„Ośrodek Pomocy*

Spolecznej w Kargowej wyjaśnia, w jaki sposób realizuje art. 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku dłużnika XXXX. 05.09.2019 roku Pan XXXX został zawiadomiony o przyznaniu Pani XXXX świadczenia z funduszu alimentacyjnego na córkę XXXX i wezwany do stawienia się w Ośrodku celem umożliwienia przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego i złożenia oświadczenia majątkowego. Pan XXXX nie stawiał się na wezwanie. Na podstawie art. 5 ust. 3 pkt 3a, dnia 12.02.2020 Ośrodek wystąpił do Komornika Sądowego z prośbą o wystawienie zaświadczenia o egzekucji świadczeń alimentacyjnych za okres 6 miesięcy. Komornik odesłał zaświadczenie 04.08.2020 roku. W związku z faktem, iż dłużnik nie stawiał się na wezwanie, a komornik nie wyegzekwował od dłużnika żadnych kwot, dnia 06.10.2020 Ośrodek wydał decyzję o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Spóźnione terminy realizacji art. 5 związane są z natłokiem zadań dotyczących SR, 500+, 300+, DM, DE, KDR.”

Kontrolujący przyjmują powyższe wyjaśnienia jednak zważywszy na fakt, że dłużnik alimentacyjny uchylał się od płacenia należności z tytułu FA od co najmniej 1 stycznia 2019 r., a pierwsze działania zmierzające do wydania decyzji uznającej dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych zostały podjęte przez OPS w dniu 12.02.2020 r. należało uznać jak powyżej.

2. Terminowość odprowadzania dochodów i dokonywanie należnych potrąceń

Zgodnie z metodyką kontroli, terminowość odprowadzania pobranych dochodów sprawdzono na próbie, do której włączono 100% dochodów odprowadzonych w 2019 r. w rozdziale 85502 w §0920, §0970, §0980.

Tryb i terminy przekazywania dochodów do budżetu państwa reguluje art. 255 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U.2017.2077, Dz.U.2019.869). Zapisy tej ustawy mówią, że zarząd jednostki samorządu terytorialnego przekazuje pobrane dochody budżetowe związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostce samorządu terytorialnego odrębnymi ustawami, pomniejszone o określone w odrębnych ustawach dochody budżetowe przysługujące jednostce samorządu terytorialnego z tytułu wykonywania tych zadań, na rachunek bieżący dochodów dysponenta części budżetowej przekazującego dotację celową, według stanu środków określonego na:

- 10 dzień miesiąca - w terminie do 15 dnia danego miesiąca;
- 20 dzień miesiąca - w terminie do 25 dnia danego miesiąca;

- Pobrane do dnia 31 grudnia i dochody nieprzekazane w terminach, o których mowa wyżej
 - w terminie do dnia 8 stycznia roku następującego po roku budżetowym, a gdy ten dzień jest dniem wolnym od pracy - do pierwszego dnia roboczego po tym terminie.

Terminowość odprowadzania dochodów budżetowych w roku 2019 r., zbadano w oparciu o ewidencję księgową prowadzoną w Urzędzie Miejskim w Kargowej dla: Urząd Miejski organ¹⁴ oraz Urząd Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jednostka¹⁵. Sprawdzenia dokonano przy pomocy zestawienia tabelarycznego w Excel znajdującego się w aktach kontroli.

Na podstawie ewidencji księgowej dla UM (konto 130-3 w korespondencji z kontem 225-4) oraz ewidencji księgowej dla OPS (konto 139-1 w korespondencji z kontem 221-1 i 240-3 oraz obroty na klasyfikacjach dochodów) ustalono, że:

- dochody budżetowe związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej uzyskiwane były przez OPS z tytułu spłaty: odsetek od zwróconych przez dłużników, wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego (§0920), świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego (§0980), świadczeń wypłaconych z zaliczki alimentacyjnej (§0970),
- OPS otrzymywał dochody budżetowe pochodzące z rachunków bankowych komorników sądowych a następnie przekazywał je na rachunek bankowy UM,
- dochody otrzymane z OPS, UM niezwłocznie przekazywał na rachunek bankowy LUW w przeciągu od 1 do 3 dni,
- zgromadzone przez OPS dochody budżetowe były przekazywane do UM, co do zasady, w wysokościach należnych i terminach wymagalnych do odprowadzenia do LUW, według stanu na dzień 10 i 20 każdego miesiąca, z wyjątkiem 5 na 25 przypadków, w których wystąpiły kilkudniowe opóźnienia spowodowane brakiem ustalenia i nie przekazania zgromadzonych dochodów do UM w terminach umożliwiającym odprowadzenie pobranych dochodów na rachunek dochodów LUW zgodnie z wymaganiami artykułu 255 ust. 1 i 2 ustawy o finansach publicznych¹⁶. W przypadkach tych, brak ustalenia i nie przekazanie do UM kwot w prawidłowej wysokości, zgodnej ze stanem środków na dzień 10 i 20, spowodowało, że UM również nie przekazywał zrealizowanych dochodów w prawidłowo ustalonej wysokości z jednoczesnym niedotrzymaniem terminu ich odprowadzenia na dochody budżetu państwa do LUW. Opóźnienia w przekazywaniu przez

¹⁴ Zwany dalej UM.

¹⁵ Zwany dalej OPS.

¹⁶ Wg stanu środków określonego na: 10 stycznia, 10 sierpnia, 25 listopada, 20 grudnia.

UM dochodów do LUW wyniosły od 4 do 10 dni a jednorazowe wartości nieterminowych dochodów kształtowały się w granicach od 61,86 zł do 3 645,95 zł,

- dla powyższych 5 przypadków nieterminowego przekazywania dochodów do LUW, UM nie naliczał i nie odprowadzał odsetek należnych z tytułu niedotrzymania terminów w przekazywaniu dochodów budżetowych do LUW. Odsetki należne LUW wyniosły w roku 2019 łącznie 11,84 zł¹⁷. Zgodnie z zapisami art. 255 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, dochody, o których mowa w ust. 1 i 2, są przekazywane wraz z należnymi odsetkami (...) naliczonymi w wysokości jak dla zaległości podatkowych w przypadku nieodprowadzonych dochodów budżetowych przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego w terminach, o których mowa w ust. 1 i 2. Wyjaśnień udzieliła Pani Maria Szewczyk – Skarbnik Gminy: *„Do końca 2018 r. OPS prowadził ewidencję księgową we własnym zakresie. W związku z rezygnacją z pracy głównego księgowego, została podjęta decyzja o przejęciu obsługi finansowo-księgowej przez Urząd Miejski (Uchwała Nr 0007.291.2018 Rady Miejskiej z 15 października 2018 r.). Ewidencję księgową dla OPS w Urzędzie Miejskim od 1 stycznia 2019 zaczął prowadzić nowy pracownik i przez brak doświadczenia pierwszy termin styczniowy został przeoczony. Kolejne dwa terminy przekroczenia terminu w sierpniu i listopadzie powiązane są z chorobą pracownika, która miała miejsce w dniach 2-12 sierpnia i 18-22 listopada 2019 r. W natłoku innych obowiązków, niestety nikt nie zastąpił pracownika w tym zakresie.”* W trakcie trwania czynności kontrolnych, w dniu 02.10.2020 r., UM dokonał wpłaty pełnej kwoty odsetek na rachunek dochodów LUW.

Co do zasady nieprzekazanie w terminie do budżetu w należnej wysokości pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa lub jednostce samorządu terytorialnego stanowi podejrzenie naruszenia dyscypliny finansów publicznych¹⁸. W świetle zebranego materiału dowodowego oraz z uwagi na fakt, że kilkudniowe opóźnienia w przekazywaniu dochodów do budżetu państwa spowodowane były reorganizacją obsługi finansowo-księgowej w UM oraz zdarzeniami losowymi (choroba pracownika), a odsetki należne budżetowi państwa w wysokości 11,84 zł z tytułu nieterminowego przekazywania dochodów, zostały niezwłocznie wpłacone przez UM na rachunek budżetu państwa do LUW, w ocenie kontrolujących stwierdzone naruszenie ma znikomy wpływ na stan finansów publicznych. Zgodnie z zapisami art. 28. ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za

¹⁷ Zgodnie z wyliczeniami kontrolujących, które znajdują się w aktach kontroli.

¹⁸ art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U.2018.1458; Dz.U.2019.1440).

naruszenie dyscypliny finansów publicznych, nie dochodzi się odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, którego stopień szkodliwości dla finansów publicznych jest znikomy.

W zakresie dokonywania należnych potrąceń ustalono, że dochody w rozdziale 85502 zostały odprowadzone w prawidłowej wysokości w części należnej dla budżetu państwa:

- §0920 (odsetki od świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego) gdzie 100% dochodów zostało odprowadzonych do LUW, co pozostaje w zgodzie z art.27 ust. 4 ustawy o p.o.u.d.a.¹⁹. Jednostkowa niedopłata w §0920 w kwocie 0,01 zł została przekazana do LUW w dniu 30.01.2020 r. i uwzględniona w wyjaśnieniach do sprawozdania Rb-27ZZ,
- §0980 (fundusz alimentacyjny) gdzie 60% dochodów zostało odprowadzonych do LUW,
- §0970 (zaliczka alimentacyjna) gdzie 50% dochodów zostało odprowadzonych do LUW, co pozostaje w zgodzie z art. 43 ust. 1 ustawy o p.o.u.d.a.²⁰.

Ponadto, w trakcie czynności kontrolnych ujawniono, że wpływy z tytułu zaliczki alimentacyjnej zaewidencjonowane zostały w §0970 – Wpływy z różnych dochodów, zamiast w §0940 - Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych.

W powyższym zakresie Ministerstwo Finansów zajęło stanowisko w piśmie z dnia 22 lutego 2017 r. będącym odpowiedzią na pytanie zadane przez Redakcję Poradnika Rachunkowości Budżetowej, z którego wynika, że zarówno dochody, jak i wydatki powinny być klasyfikowane w podziałkach możliwie najlepiej oddających charakter ewidencjonowanych środków. Rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Finansów z 22 grudnia 2016 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych z paragrafu dochodowego 097 wyodrębniono m.in. paragraf 094 "Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych", który ma zastosowanie od 1 stycznia 2017 r. Po ww. zmianie paragraf 097 "Wpływy z różnych dochodów" obejmuje wszystkie pozostałe dochody nieobjęte poszczególnymi paragrafami, w szczególności: o spłatę stypendiów i zasiłków zwrotnych wypłaconych w okresie studiów, zwrot kosztów kształcenia w razie niepodjęcia przez absolwenta pracy itp., o zwrot kosztów szkolenia pracowników, wpływy z tytułu wynagrodzenia dla płatnika z tytułu wykonywania

¹⁹ 40% kwot należności stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela, o którym mowa w ust. 3a, a pozostałe 60% tej kwoty oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

²⁰ Egzekucję należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych prowadzi się w dalszym ciągu, aż do ich zaspokojenia na podstawie dotychczasowych przepisów tj. art. 12 ust.2 ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, z którego wynika że 50% kwoty należności, jaką dłużnik alimentacyjny zwrócił organowi właściwemu wierzyciela - stanowi dochód własny gminy, pozostałe 50% tej kwoty stanowi dochód budżetu państwa.

zadań określanych przepisami prawa, wpływy za czynności polegające na zapewnieniu bezpieczeństwa imprez masowych, wpływy z tytułu udostępniania informacji publicznej zgodnie z art. 15 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej, wpłaty od Banku Gospodarstwa Krajowego. W związku z powyższym wpływy z tytułu zwrotów zaliczek alimentacyjnych wypłaconych na podstawie art. 42 ustawy o p.o.u.d.a., które do 31 grudnia 2016 r. w ośrodkach pomocy społecznej były klasyfikowane w paragrafie 097 "Wpływy z różnych dochodów" z odpowiednią czwartą cyfrą, od 1 stycznia 2017 r. należy klasyfikować w paragrafie dochodowym 094 "Wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych" z odpowiednią czwartą cyfrą. W przedmiotowej sprawie wyjaśnień udzieliła Pani Maria Szewczyk – Skarbnik Gminy: *„Księgowanie zaliczki alimentacyjnej – skorygujemy księgowania w bieżącym roku i będziemy stosować się do interpretacji MF. Od 2017 r. mamy problemy kadrowe w obsłudze księgowej OPS i ta sprawa umknęła niestety mojej uwadze”*.

III. SPRAWOZDAWCZOŚĆ BUDŻETOWA

W trakcie kontroli sprawdzono następujące sprawozdania:

- sprawozdania kwartalne Rb-50W o wydatkach związanych z wykonaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego,
- sprawozdania kwartalne Rb-50D o dotacjach związanych z wykonaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
- sprawozdania kwartalne Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami,
- sprawozdania kwartalne Rb-ZN o stanie zobowiązań oraz należności Skarbu Państwa z tytułu wykonywania przez jednostki samorządu terytorialnego zadań zleconych.

Ustalono, że sprawozdania kwartalne były przekazane do LUW terminowo²¹, z wyjątkiem jednego sprawozdania Rb-27ZZ za I kwartał, które zostało przekazane 3 dni po terminie wskazanym w rozporządzeniu, tj. sprawozdanie należało przekazać do 12.04.2019 r. (piątek) a zostało przekazane 15.04.2019 r. (poniedziałek). Wyjaśnień udzieliła Pani Maria Szewczyk – Skarbnik Gminy: *„Sprawozdanie Rb-27ZZ za I kwartał 2019 r. zostało sporządzone i podpisane przeze mnie i burmistrza w systemie Bestia w dniu 10.04.2019 r. Podobnie*

²¹ Sprawozdania Rb-27ZZ i Rb-50 – zgodnie terminami wskazanymi w załączniku nr 40 do Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz.U.2018.109; Dz.U.2019.1393), natomiast sprawozdania Rb-ZN – zgodnie z terminami wskazanymi w załączniku nr 7 do Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U.2014.1773).

sprawozdania Rb-50 za I kw. 2019. Sprawozdania Rb 50 zostały tego samego dnia wysłane. Nie przypominam sobie dlaczego sprawozdanie Rb-ZZ, mimo posiadania dwóch podpisów, nie zostało wysłane jak pozostałe. Prawdopodobnie inne obowiązki oderwały mnie od czynności wysyłki i już po ponownym wejściu do systemu nie sprawdziłam wysyłki. Zrobiłam to kiedy zorientowałam się, że nie zostały wysłane, ale niestety było to już po terminie przekazania sprawozdań”.

W zakresie prawidłowości przygotowania sprawozdań kontrolujący ustalili, że dane ujęte w sprawozdaniach za IV kw. 2019 r. zostały przedstawione w sposób prawidłowy i zgodny z ewidencją księgową. Dodatkowo, na podstawie dowodów księgowych dostępnych w LUW²², kontrolujący potwierdzili prawidłowość informacji podanych w wyjaśnieniach do sprawozdania Rb-27ZZ.

IV. PODSUMOWANIE

Ocenę skontrolowanej działalności dokonano w oparciu o następujące ustalenia:

Nieprawidłowość

1. Przekazywanie części należnych dochodów na rachunek budżetu państwa po terminach określonych przez ustawodawcę (ss. 18-20).

Osobą odpowiedzialną za stwierdzoną nieprawidłowość jest Pani Maria Szewczyk – Skarbnik Gminy.

Uchybienia

1. Ewidencja należności w rozdziale 85502 prowadzona była na koncie 221-1 jedynie w części dot. budżetu jednostki samorządu terytorialnego bez uwzględnienia części budżetu państwa, która to należność ewidencjonowana była na koncie 240-3 (ss. 12-14).
2. Opieszałość w podejmowaniu odpowiednich działań wobec dłużnika alimentacyjnego mających na celu przymuszenia dłużnika do należytego spełniania swoich obowiązków w zakresie zaspokajania należności alimentacyjnych wypłaconych przez Gminę dla osoby uprawnionej z FA (ss. 16-17).
3. Dochody wykonane z tytułu ZA ewidencjonowane były w nieprawidłowym paragrafie, tj. 0970 (ss. 20-21).
4. W jednym przypadku Gmina nieterminowo przekazała do LUW sprawozdanie Rb-27ZZ (ss. 21-22).

²² Przelew bankowy potwierdzający przekazanie kwoty 29,45 zł na rachunek LUW, rozdział 75011 § 0690.

Celem uniknięcia w przyszłości nieprawidłowości i uchybień, działając na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U.2020.224), zalecam:

Dla stwierdzonej nieprawidłowości

1. Przekazywanie dochodów należnych budżetowi państwa w terminach określonych przez ustawodawcę.

Dla stwierdzonych uchybień

1. Prowadzenie ewidencji należności w rozdziale 85502 na koncie 221 z uwzględnieniem należności przypadających dla budżetu państwa.
2. Podejmowanie odpowiednich działań wobec dłużnika alimentacyjnego z FA bez zbędnej zwłoki.
3. Prowadzenie ewidencji księgowej dla dochodów budżetu państwa z tytułu zaliczki alimentacyjnej zgodnie z klasyfikacją budżetową.
4. Terminowe przekazywanie sprawozdań do LUW.

Na podstawie art. 46 ust. 3 pkt. 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, oczekuję w terminie 15 dni liczonym od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o wykonaniu zaleceń oraz o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia.

WOJEWODA LUBUSKI

Władysław Dajczak